

Justis- og beredskapsdepartementet

Vår saksbehandler: Magnus Buflod
Vår ref.: 1056809 (2018_00682)

Vår dato: 08.10.2018
Deres ref.: 18/3837 ES KMW/KBÅ/bj

Høringsvar: Høring om forslag til endringer i tvisteloven

Norsk Sykepleierforbund (NSF) er Norges fjerde største fagforbund og representerer over 115 000 sykepleiere, jordmødre og sykepleierstudenter. Forbundet bistår medlemmene overfor arbeidsgiver i saker som springer ut av ansettelsesforholdet gjennom sine tillitsvalgte. Der sakene ikke finner sin løsning lokalt bistår forbundets advokater medlemmene i enkeltsaker for de alminnelige domstoler. I tillegg fører advokatene forbundets kollektive saker for Arbeidsretten.

NSF har valgt å kommentere de endringsforslag som har særlig relevans sett fra et arbeidstakerperspektiv.

3.1 planmøte

Departementet tar i punkt 3 opp forslag til mulige lovendringer knyttet til planmøte.

Mange oppsigelses- og avskjedssaker løses uten domstolenes hjelp. Fra søksmål er reist til hovedforhandling faller anslagsvis 9 av 10 saker bort. Inkluderes sakene som løses før saksanlegg er tallet enda høyere. Det viktigste med planmøtet i disse sakene er fastsettelsen av tidspunktet for hovedforhandling.

Når dette tidspunktet er fiksert, kan partene lettere forutberegne egen og motpartens rettsstilling. Dermed ligger forholdene godt til rette for å finne løsning med eller uten domstolens hjelp. Det er derfor hensiktsmessig at retten gjennomfører planmøte straks tilsvar er inngitt. Gevinsten man eventuelt oppnår ved å avvente planmøtet, tapes ved at partene i mindre grad kan forutberegne egen posisjon.

NSF er generelt skeptisk til at tvisteløsningsorganet foretar egne vurderinger av sannsynligheten for å finne frem til en minnelig løsning. Det vil svekke partenes ansvar for å finne frem til et resultat de kan leve med. I tillegg kan det svekke domstolens omdømme som nøytralt tvisteløsningsorgan dersom domstolen signaliserer at man mener saken vil løses i minnelighet.

NSF anser at det eventuelt må være partene selv som mener det er hensiktsmessig at planmøtet utstår fordi man skal prøve å finne frem til en minnelig løsning. Tvisteloven § 9-4 tredje ledd bør derfor ikke endres slik foreslått i høringsbrevet.

NSF har ikke merknader til øvrige deler av punkt 3.1.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Digitalt godkjent av forbundsleder, 10.10.2018 - 10:02:52

3.2 Prosessuell preklusjon

NSF er enig i at domstolen bør ha virkemidler for å sikre fremdrift i saken. Samtidig er det viktig å huske på at det kan være flere grunner til at partene ikke umiddelbart endrer sitt prosessopplegg, legger frem bevis eller foretar andre prosesshandlinger.

Parter som ønsker å oppnå enighet, vil være opptatt av å legge til rette for et godt klima, og ønske å dempe motsetningene mellom partene. I slike situasjoner kan nye bevis og argumentasjon øke spenningen mellom partene. Dermed kan prosessfullmektigene ønske å avvente prosesshandlinger for å legge til rette for en utenrettslig løsning. Dette har også en prosessøkonomisk side.

Skal det innføres preklusive frister er det viktig at reglene utformes slik at parten gis varsel om konsekvensen av å unnlate prosesshandlingen. NSF ser for sin del ikke at det er behov for slike regler per i dag.

4.1 Rettens angivelse av fristers avslutning

Høringsbrevet tar opp flere forslag som tar sikte på å klargjøre når ulike frister utløper. Oversittelse av slike frister har store konsekvenser både for sakens parter og deres prosessfullmektiger. NSF ser derfor positivt på de foreslåtte endringer av regelverket med sikte på å redusere faren for utilsiktede fristoversittelser.

NSF legger til grunn at fastsettelse av lovens normalfrister vil kunne skje automatisk i domstolens saksbehandlingssystem som tar høyde for helg, høytid og rettsferier. NSF antar at en generell regel om at retten skal fastsette fristen til en bestemt kalenderdag, vil være en lovteknisk enklere løsning enn at dette tas inn i alle aktuelle bestemmelser.

4.2 Avslutning av saksforberedelsen og sluttinnlegg

Mange domstoler har allerede praksis for at saksforberedelsen avsluttes før sluttinnlegget. Dette er fornuftig. Forslaget om en hovedregel om at saksforberedelsen avsluttes tre uker før hovedforhandlingen synes hensiktsmessig. Tilsvarende at sluttinnlegget inngis to uker før.

Bestemmelsen slår fast at partene to uker før hovedforhandling skal inngi en fremdriftsplan. Normalt konsentrerer prosessfullmektigene saksforberedelsen til de to siste ukene før hovedforhandling. Prosessfullmektigene har normalt ikke tilstrekkelig oversikt over saken til å mene noe fornuftig om fremdriftsplanen to uker før hovedforhandling. Domstolen har heller ikke behov for denne planen så tidlig. Det kunne med fordel vært satt en annen frist for når denne planen må være tilgjengelig i aktørportalen for domstolen.

4.5 Partenes innledende innlegg

NSF oppfatter at dagens ordning med rettens innledning og innledningsforedrag fungerer bra. Som departementet peker på vil saksøkte måtte ta høyde for et fullstendig innlegg dersom saksøkers prosessfullmektig ikke holder god nok kvalitet i forhold til det opplegg saksøkte har lagt. I de fleste saker vil det imidlertid være mange områder som er greit presentert, slik at det ikke er nødvendig med en ny gjennomgang fra A til Å. Dialogen mellom prosessfullmektigen og administrator bidrar også til å fremstillingen konsentreres slik at lovens overordnede målsetninger nås.

6. Sakskostnadsreglene

Omfanget av egne og motpartens sakskostnader vil påvirke borgernes reelle mulighet til å forfølge sine krav. Sammen med sakens prosessrisiko vil høye kostnader kunne gjøre det uforvarlig å forfølge krav. Regler som begrenser sakskostnadene, vil kunne lede til å øke muligheten til å forfølge sitt krav. Det er imidlertid ikke gitt at slike begrensninger bidrar til økt rettssikkerhet.

Der styrkeforholdet mellom partene i utgangspunktet er svært ulikt, vil tak for sakskostnader gjøre det enda vanskeligere å forfølge et i utgangspunktet rettmessig krav. På arbeidsrettens område har arbeidstaker ofte begrenset innsikt i hvilke regler som er gjeldende, og hvordan fremskaffe de bevis som er nødvendig for å underbygge kravet. Skal partene kunne møtes nogenlunde på å likefot, har arbeidstaker behov for juridisk bistand. Uten utsikt til å få tilbake kostnadene ved slik bistand vil den reelle mulighet til å få rett være begrenset.

Like summer slår også ulikt ut for selskap og privatpersoner. Den ene betaler med beskattede midler mens den andre trekker fra utgiftene på skatten.

Regelen om at motparten kan idømmes å betale fulle saksomkostninger er snever. Det skal mye til før en part bedømmes for å ha handlet «uten grunn». En part kan derfor ikke innrette seg som om han vil ha utsikt til at retten skal illegge motparten fulle saksomkostnader. Disse forholdene kunne med fordel ha vært drøftet i tilknytning til spørsmålet om å øke antall saker som vil falle inn under småkravsprosessen.

Samtidig støtte NSF synspunktet om at partenes adgang til å få dekket sine saksomkostnader av motparten bør begrenses. I flere saker er både timepris og tidsbruk langt mer omfattende enn det saken egentlig kan forsvare. NSF ser derfor positivt på at det innføres en hovedregel om at det ikke kan kreves saksomkostnader som er høyere enn 40% av tvistesummen. NSF finner imidlertid grunn til å peke på at en slik løsning kan lede til utilsiktede resultater i saker som kombinerer spørsmål av stor velferdsmessig betydning med et mindre erstatningskrav.

7.3 Aktiv saksstyring i lagmannsretten

I ethvert rettssystem kan domstolens avgjørelser bli feil. Adgangen til ny prøving for overordnet domstol er sentral for rettsikkerheten til borgerne. Når lagmannsrettsbehandlingen i enkelte tilfeller blir til en full omprøving av tingrettens dom skyldes det i mange tilfeller at tingsrettens dom ikke er noe godt utgangspunkt å bygge videre på i lagmannsretten.

Selv om det sikkert er forhold lagmannsrettene kan bli bedre på, er NSF skeptisk til fokuset på effektivitet fremfor kvalitet. Lagmannsrettens behandling er for alle praktiske tilfeller en siste mulighet til å få prøvd sitt krav. Hvor kravet er knyttet til forhold av stor velferdsmessig betydning, slik som på arbeidsrettens område, er det avgjørende at behandlingen skjer på en måte som bidrar til at borgerne har tillit til de avgjørelser domstolen treffer.

Det er liten grunn til å tro at det skjer noe overforbruk av lagmannsretten som ikke heller bør søkes løst ved siling av anker som ikke kan føre frem.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild By
Forbundsleder

Harald Jesnes
Forhandlingssjef

Kopi: [Kopi her]

